

## LAKIALOITE 137/2003 vp

### Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

#### *Eduskunnalle*

#### ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lainsäädäntöä ehdotetaan muutettavaksi osittain Euroopan unionin tulevan energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan direktiivin mukaiseksi. Nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi muutos, joka kohtuullistamalla pienten ja keski suurten yritysten harjoittaman energia-

intensiivisen liiketoiminnan energiakustannuksia parantaisi merkittävästi näiden yritysten toimintaedellytyksiä.

Ehdotettu lainmuutos on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen tultua hyväksytyä ja vahvistettua.

#### PERUSTELUT

##### *1 Nykytila ja lainsäädäntö*

Euroopan unionissa jäsenvaltioiden on kannettava yhdenmukaistettua valmisteveroa mm. kaikista tullinimikkeeseen 27.10 kuuluvista kivennäisöljyistä. Lähtökohtana lainsäädännössä on verojen tuotekohtainen vähimmäistaso. Kevyen polttoöljyn vähimmäisvero on 18 euroa 1 000 litralta ja raskaan polttoöljyn vero 13 euroa tonnilta.

Euroopan unionin jäsenmaat ovat päässeet neuvostossa sopimukseen uudesta energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevasta direktiivistä kuluvan vuoden maaliskuussa. Euroopan parlamentti on antanut siitä lausuntonsa, ja se vahvistettaneen lähiaikoina. Sen tarkoituksena on yhtenäistää kivennäisöljyjen ja muiden energiatuotteiden valmisteverotusta yhteisön alueella. Nykyiseen tilanteeseen verrattuna vähim-

mäisveromääriä ollaan korottamassa 15 %. Siihen on myös kirjattu periaate, jonka mukaan elinkeinotoimintaan käytettyjä energiatuotteita voidaan verottaa yleistä tasoa lievemmin. Ehdotukseen on myös sisällytetty säädökset energiantensiivisen liiketoiminnan energiakustannusten kohtuullistamisesta. Jäsenmailla olisi oikeus alentaa tällaisten yritysten tuotantotoimintaan ja lämmitykseen käytetyn energian veroja. Edellytyksenä on, että energiahyödykkeiden ostojen määrä on vähintään 3,0 % tuotannon arvosta tai että maksettujen energiaverojen määrä on vähintään 0,5 % arvonlisästä.

Voimassa olevan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain mukaisesti verottomia ovat muun muassa polttoaineet, jotka käytetään teollisessa tuotannossa raaka- tai apuaineena taikka välittömästi ensikäytössä tavarana

valmistuksessa. Tulkinnan mukaisesti polttoaineen on katsottu kuluvan välittömästi ensikäytössä silloin, kun polttamisessa syntyvä liekki tai savukaasut koskettavat suoraan valmistettavaa tuotetta. Kun polttoainetta polttamalla kuumentaan vesihöyryä tai muuta väliainetta, kulutettua polttoainetta ei ole katsottu käytetyksi välittömästi ensikäytössä tavaran valmistuksessa. Alun perin periaate on kirjattu liikevaihtoverolakiin oloissa, jotka poikkeavat merkittävästi nykyisestä. Se on siirtynyt nykyiseen nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettuun lakiin ilman, että sen perusteita olisi asetettu kyseenalaisiksi. Eri teollisuuden toimialoja ei kuitenkaan kohdella yhdenvertaisesti. Samalla toimialalla toimivia yrityksiä saatetaan myös kohdella eri tavoin.

Energiaintensiivisillä yrityksillä on oikeus sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 8 b §:n mukaan saada hakemuksesta takaisin 85 % energian hintoihin sisältyneiden valmisteverojen määrästä, milloin se ylittää 3,7 % jalostusarvosta. Omavastuu on 50 000 euroa. Käytännössä kohtuullistamisesta pääsevät osallisiksi vain suuret voimalaitokset muun energiaintensiivisen yritystoiminnan jäädessä sen ulkopuolelle.

## **2 Ehdotukset**

### **2.1 Nykyisessä lainsäädännössä havaitut epäkohdat ja niihin liittyvä muutosesitys**

Suomessa on hyvin energiaintensiivistä pienten ja keskisuurten yritysten harjoittamaa liiketoimintaa, joissa nestemäisten polttoaineiden ei katsota kuluvan raaka- tai apuaineena taikka välittömästi ensikäytössä tavaran valmistuksessa. Veromääriin viime aikoina tehtyjen tarkistusten jälkeen valmisteverosta on tullut entistä merkittävämpi kustannustekijä ja samalla usein myös merkittävä kilpailuhaitta ulkomaisiin kilpailijoihin verrattuna. Ensi vuonna tapahtuva unionin itälaajeneminen tulee vaikeuttamaan tilannetta nykyisestä.

Nestemäisten polttoaineiden valmisteverojen osuus raskaan polttoöljyn arvonlisäverottomas-

ta tukkuhinnasta on tällä hetkellä noin neljännes. Alankomaissa raskaan polttoöljyn valmistevero on noin puolet, Belgiassa runsas viidennes, Saksassa vajaa puolet Suomen verosta. Lisäetuna teollisuudella on näissä maissa Suomen teollisuutta paremmat mahdollisuudet lievemmin verotetun ja muutoinkin edullisen maakaasun käyttöön.

Ruotsissa teollisuuden käyttämän raskaan polttoöljyn valmistevero on jonkin verran Suomen veroa alhaisempi. Yleisen kohtuullistamismenettelyn tuloksena suurelle osalle energiaintensiivistä yritystoimintaa (teollisuus, maatalous, kasvihuonetuotanto ja eräissä tapauksissa lämmöntuotanto) palautetaan hakemuksesta polttoöljyn hintaan sisältyneestä valmisteverosta se osa, joka ylittää 0,8 % myynnin arvosta.

Suomessa toimii joukko pieniä ja keskisuuria yrityksiä, joissa käytettävän polttoöljyn ei katsota kuluvan raaka- tai apuaineena taikka välittömästi ensikäytössä tavaran valmistuksessa, mutta joissa edellä mainitut direktiiviehdotuksen energiaintensiivisen yritystoiminnan tunnusluvut ylittyvät moninkertaisesti. Eräissä tällaisessa yrityksessä raskaan polttoöljyn ja sähkön ostot olivat viime vuonna noin 15 % liikevaihdosta ja mainittujen energiatuotteiden hintoihin sisältyneiden valmisteverojen osuus jalostusarvosta noin 8 %. Tässä tapauksessa direktiiviehdotuksen tunnusluvut tulevat ylityiksi lähes 5- ja 16-kertaisesti. Kohtuullistamismenettelyn tuloksena Ruotsissa esimerkkiyrityksen lopullisesti maksettavaksi olisi tullut valmisteveroa noin neljäsosa siitä, mitä yrityksen maksamiin energiatuotteiden hintoihin sisältyi Suomessa valmisteveroa.

Energiaintensiivisille yrityksille tarkoitettua kohtuullistamismenettelyä ei siihen sisältyvien omavastuusäädösten vuoksi voida soveltaa pienten ja keskisuurten yritysten harjoittamaan energiaintensiiviseen liiketoimintaan. Yksinkertaisinta olisi poistaa omavastuusäätös laista. Tähän ei kuitenkaan liene käytännössä mahdollisuuksia asiaan liittyvien lukuisien selvitystarpeiden vuoksi. Näin ollen pienten ja keskisuurten yritysten energiaintensiivisen liiketoiminnan energiakustannusten kohtuullistamiskeinok-

si jää erillisen säännöksen sisällyttäminen nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettuun lakiin.

## 2.2 Ehdotettu muutos

Pienten ja keskisuurten yritysten harjoittaman liiketoiminnan energiakustannusten kohtuullistamiseksi ehdotetaan, että yritykselle maksettaisiin hakemuksesta takaisin sen energiaintensiiviseen liiketoimintaan käyttämän kevyen ja raskaan polttoöljyn hintoihin sisältyvän valmisteveron määrä, joka ylittää kevyellä polttoöljyllä 21 euroa 1 000 litralta ja raskaalla polttoöljyllä 15 euroa tonnilta. Edellytyksenä olisi, että mainittuun liiketoimintaan käytetyn kevyen ja raskaan polttoöljyn sekä sähkön ostot olisivat tilikauden aikana vähintään 3,0 % tuotannon arvos-

ta tai että polttoöljyistä ja sähköstä maksetut valmisteverot olisivat vähintään 0,5 % liiketoiminnan jalostusarvosta. Näin ollen tässä ehdotetaan, että yritykselle lopullisesti maksettavaksi jäisivät direktiiviehdotuksessa mainitut polttoöljyjen valmisteverojen vähimmäismäärät.

## 3 Esityksen vaikutukset

Kohtuullistamisen piiriin tulisi huomattava määrä pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Muutoksesta aiheutuisi valtiolle noin kahden miljoonan euron meno vuodessa.

Esityksellä ei olisi henkilöstövaikutuksia.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:*

# Laki

## nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*lisätään* nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta 29 päivänä joulukuuta 1994 annettuun lakiin (1472/1994) uusi 10 c § ja sen edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

### *Veron kohtuullistaminen energiaintensiiviselle yritystoiminnalle*

#### 10 c §

Milloin energiaintensiiviseen liiketoimintaan käytetyn kevyen ja raskaan polttoöljyn ja sähkön ostot ovat tilikauden aikana vähintään 3,0 % tuotannon arvosta tai sanottujen energiatuotteiden hintoihin sisältyneiden valmisteverojen osuus on vähintään 0,5 % jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus hakemuksesta saada energian

hintaan sisältyneistä nestemäisten polttoaineiden valmisteveroista takaisin:

- 1) kevyestä polttoöljystä määrä, joka ylittää 21 euroa 1 000 litralta;
- 2) raskaasta polttoöljystä määrä, joka ylittää 15 euroa tonnilta.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

Helsingissä 4 päivänä marraskuuta 2003

Pekka Kuosmanen /kok